

EGYHÁZTÖRTÉNELMI ADATOK.

CXIX.

RADECZKY BÁLINT UNITÁRIUS PÜSPÖK (1616—1632) LEVELE KORNIS
FERENCZHEZ. 1624. OCTÓBER 9.

Radeczky Bálint püspök e levelének első részében válaszol Kornis Ferencznek előbb hozzá küldött levelére s terhes betegségével menti magát, hogy eddig nem válaszolhatott.

Kornis a Cancellár fia ügyében találta meg a püspököt. A Cancellár ekkor (1624) már Kovácsoczi István volt, de ennek nem volt fia, a kinek érdekében megkerestesse a püspököt, és ha volt volna is, maga irt volna egyenesen. Föltehető tehát, hogy a megelőző s ekkor már kegyvesztett Cancellár Pechi Simon fia érdekében kereste meg Kornis levelével a püspököt. És e föltevésünk annál valószínűbbé válik, ha meggondoljuk, hogy Kornis Ferencz sógora volt Pechinek s minthogy Kornis Judith, Pechi Simon első neje még 1621-ben meghalt s épen Radeczky tartott fölötte gyászbeszédet mártius hó végén Szent-Erzsébeten a sírnál, Pechit pedig ugyanakkor május havában fogságba tétette a fejedelem Szamosujvárra: így az anyját vesztett fiu gondozása a nagybátyára szállott.

A levél utolsó részében még egy kis történelmi adatot találunk, hogy t. i. a szenterzsébeti iskolának 1623-ban Boldogasszonyfalvi Péter volt az igazgatója tovább egy évnél és hogy az iskola főigazgatójának — Pechinek szerencsétlenségét — minthogy személyes szabadsága elvesztése mellett vagyona is lefoglaltatott — maga az iskola is megérezte; mert az iskola igazgatója Boldogasszonyfalvi egész szolgálati idejére nem kapott fizetést. Ennek megkaphatása végett tehát megtalálja a püspököt, Radeczkyt, ki igen melegen ajánlja ez ügy elintézését is Kornisnak.

E Boldogasszonyfalvi Péter később Kolozsvárt folytatott papi hivatalt, a mint ezt mutatja Radeci „Formula administrandi coenam dominicam“ című s a szerző halála (1632) után 1638-ban ki-

adott¹⁾ ugyanazon évi aug. 20-án történt elkobzása vagy betiltása következő szaivaiból: „Protestatio . . . contra libellum (itt következik a könyv czimének leírása) coram me solo Machaele Siklóssy, praesentibus etiam Daniele Beke alias Šepsi-Szentgyörgyi Superintendente unitariorum et aliis etiam duobus eiusdem farinae pastoribus Claudiopolitanis, nempe Petro Boldogasszonyfalvi et Paulo Cziehi²⁾ instituta. Ennek az könyvnek in publicum kibocsátását ennekelőtte is prohibeálta volt őnga, mostan ismét ugyan cum protestatione prohibeala őnga az következő diaetaig vagy terminusig, az mikor őnga proponálja az tanács urnak s revideáltatja, minthogy vagynak még valami contrarietások az könyvben: akkor deliberálnak felőle, ha ki kellessék-e bocsátani vagy nem? Ennek az könyvnek végében vagyon egy vespertina oratio is.“ Másolatban az országos levéltárban Siklósi protocolum 6. lap. ³⁾

Az a kérdés támad még itt, vajjon a szövegben előforduló Siklyossy Mihály és a Siklosi protocolum írója egy és ugyanazon személy volt-e? És továbbá: Vajjon e Siklyossy, vagy Siklosi név nem hibás másolat után keletkezett-e Szent-Miklósi Mihály nevéből, ki papja volt Pechi Simonnak s a deési gyűlés alkalomával áttért az akkor orthodoxanak nevezett ref. vallásra s később a marosvásárhelyi ref. egyházközség papja volt 14 évig s meghalt 1668-ban 65 éves korában. ⁴⁾

A szép latinsággal írott levél itt következik:

Generose Domine, mihi plurimum Colende etc.

Delatis G. D. Vrae officiorum meor. Studiis quam promptissimis, eidem a Deo Opt. Max. fausta et felicia quaeque ex animo precor.

¹⁾ Radeci többi műveit: a) Geistliche Gesänge. Klausenburg 1620. b) De matrimonio tractatus. Claudiopoli 1621. c) Funebri laudatio Judithae Kornisio coniugis Simonis Pechi. Claudiopoli. 1621. d) Disciplina ecclesiastica. Claudiopoli 1626. (Ennek 2 kiadása ugyanott 1694.) és e) Az említett „Formula administrandi. 1638.“ lásd Szabó Károly „Régi magyar könyvtár.“ Budapest, 1685.

²⁾ Hogy ilt Csécsi vagy Csehi értendő és olvasandó-e? ebben felvilágosítást nyujthat a kolozsvári unitar. hitközség papjainak névjegyzéke. (Boldogasszonyfalvi Péter és ifj. Csehi Pál nem kolozsvári, hanem az előbbi kolozsi, s az utóbbi ádámosi pap volt; kolozsvári papoknak tévedésből irattak, a mi onnan keletkezhetett, hogy hihetőleg a Kolozsvárt tartott főtanács által lettek az itt jelzett ügyre nézve kiküldve. Szerk.)

³⁾ Erdélyi országgyűlési emlékek X. kötet 201—202. lap. Szerk. Szilágyi Sándor, Budapest, 1884.

⁴⁾ Bod Péter „Hungarus Tymbaules continuatus“ 82—83. lap. (Siklosi és Szentmiklósi nem egy személy, mert amaz kolozsmonostori requisitor, ez pedig pap volt. Szerk.)

Quod ad litteras, quas G. D. Vra Superioribus diebus ad me dederat in negotio filii M. Dni Cancellarii nihil responderim, id in meliorem partem ut G. D. Vra accipiat, maiorem in modum rogo. Utebor enim valetudine ita adversa et tantis corporis cruciatibus divexabar ut morti omnino quam Saluti essem propinquior. Sed et nunc tanta est virium mearum imbecillitas ut vix calamum in manus sumere eumque regere possim. Quod si vero divina benignitas me convalescere voluerit et aliquid officii generoso isti juveni praestare potero, id me quam fidelissime esse facturum, G. D. Vra Sibi pervasum habeat. Caeterum a Petro Boldogasszonyfalvi non ita pridem compellatus sum, quandoquidem (uti refert) Rectoratus munere integrum annum et eo amplius in Schola Szentersebetiensi functus fuerit, et ex pacto suo stipendio nihil dum perceperit, ut ad Dominationem V. Generosam Scriberem, ab eaque peterem, si quo modo fieri possit, ut operam dare velit, ne debita sua mercede frustretur, id quod, ut pro Sua pietate G. D. Vra faciat, enixe rogo; eidem me et officia mea iterum atque iterum addicens, Deumque orans, ut eam una cum suis omnibus quam florentiss. conservet. Dat. Claudiopoli die 9 octobris Anno 1624. G. D. V. Servtor. obsequ. Valent. Radecius.

Kivül czim: Generoso Domino Francisco Kornis de Homorod Szent Pál, Judici Regio Sedis Siculicalis Udvarhely et Domino meo et Patrono singulari observantia, perpetuo mihi colendo.

Eredetije a Teleki nemzetség levéltárában.

Közli: KONCZ JÓZSEF.

HALAADÓ ÉNEK

(kedvező terméskor.)

Isten! téged imádunk,
Te szent templomodban.
Előtted leborulunk,
Kegyves hódolatban.
Fenségedet dicsőítjük:
Áldásaid hálás szívvel hirdetjük.

A föld arany kalászsztát,
A fák gyümölcseit,
Természet garmadáját,
És drága kincseit;
Békességünk, egészségünk:
Mind te adtad jószágodból minékünk.

Gondviselésed Atyánk,
Örködött felettünk,
Hogy csapás ne szálljon ránk:
Védelve lettünk.
Aszály, jég, dér, zivatarok;
Elkerültek, nekünk mit se árthattak!

Fogadd el hát Istenünk,
Buzgó háladásunk,
Bár erőtlén rebegünk,
Nézd el gyarlóságunk.
Bűneinket, oh, bocsásd meg,
Megtérésünk és könnyeink kedveljed!...

RÉDIGER GÉZA.